

Dokument s plenarne sjednice

A9-0377/2023

27.11.2023

IZVJEŠĆE

o proširenju popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje
(2023/2068(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Maite Pagazaurtundúa

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
OBRAZLOŽENJE	11
PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE	12
MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST	14
INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU	23
POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU	24

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o proširenju popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje (2023/2068(INI))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (Povelja), a posebno njezine članke 1., 7., 20., 21., 22., 23., 25. i 26.,
- uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegove članke 2., 3. i 6.,
- uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 19. i članak 83. stavak 1.,
- uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima i relevantnu sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava,
- uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,
- uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 9. prosinca 2021. naslovljenu „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje” (COM(2021)0777) i Prijedlog odluke Vijeća koje su joj priložene,
- uzimajući u obzir Okvirnu odluku Vijeća 2008/913/PUP od 28. studenoga 2008. o suzbijanju određenih oblika i načina izražavanja rasizma i ksenofobije kaznenopravnim sredstvima¹,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 5. ožujka 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.” (COM(2020)0152),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 18. rujna 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Akcijski plan EU-a za antirasizam za razdoblje 2020. – 2025.” (COM(2020)0565),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2020)0698),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 3. ožujka 2021. naslovljenu „Unija ravnopravnosti: Strategija o pravima osoba s invaliditetom za razdoblje 2021. – 2030.” (COM(2021)0101) i Konvenciju Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom, koju su ratificirali EU i sve njegove države članice,
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. lipnja 2020. naslovljenu „Strategija

¹ SL L 328, 6.12.2008., str. 55.

EU-a za prava žrtava (2020. – 2025.)” (COM(2020)0258),

- uzimajući u obzir Preporuku Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama od 20. svibnja 2022. o suzbijanju govora mržnje (CM/Rec(2006)16),
- uzimajući u obzir Opću preporuku politike br. 15 o suzbijanju govora mržnje, koju je Komisija protiv rasizma i netolerancije Vijeća Europe donijela 8. prosinca 2015.,
- uzimajući u obzir Okvirnu konvenciju Vijeća Europe za zaštitu nacionalnih manjina i Europsku povelju o regionalnim ili manjinskim jezicima,
- uzimajući u obzir preporuke, izvješća i rezolucije Europske komisije protiv rasizma i netolerancije, Upravljačkog odbora za borbu protiv diskriminacije, raznolikost i uključivanje, Parlamentarne skupštine, Venecijanske komisije i drugih tijela Vijeća Europe,
- uzimajući u obzir smjernice za poboljšanje prikupljanja i upotrebe podataka o ravnopravnosti koje je sastavila Podskupina za podatke o ravnopravnosti u okviru Komisijine Skupine na visokoj razini za nediskriminaciju, ravnopravnost i raznolikost i koje su objavljene 2021.,
- uzimajući u obzir ugovore i instrumente UN-a u području ljudskih prava o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda, a posebno Opću deklaraciju o ljudskim pravima, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima, Konvenciju o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i preporuke godišnjeg Foruma UN-a o pitanjima manjina,
- uzimajući u obzir godišnje podatke o zločinima iz mržnje koje 16. studenoga svake godine objavljuje Ured OEES-a za demokratske institucije i ljudska prava,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. studenoga 2020. o jačanju slobode medija i zaštiti novinara u Europi, govoru mržnje, dezinformiranju i ulozi platformi²,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. s preporukama Komisiji o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a³,
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u⁴,
- uzimajući u obzir članak 105. stavak 5. Poslovnika,
- uzimajući u obzir mišljenje Odbora za prava žena i rodnu ravnopravnost,
- uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A9-0377/2023),

² SL C 425, 20.10.2021., str. 28.

³ SL C 117, 11.3.2022., str. 88.

⁴ SL C 363, 28.10.2020., str. 13.

- A. budući da se zabranjuje svaka diskriminacija na bilo kojoj osnovi, kao što su spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenja, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob ili seksualna orijentacija, kako je utvrđeno u članku 21. Povelje; budući da je, u okviru područja primjene Ugovorâ i ne dovodeći u pitanje nijednu njihovu posebnu odredbu, zabranjena i svaka diskriminacija na osnovi državljanstva; budući da bi se u skladu sa širokim tumačenjem Suda EU-a osnova „spola” trebala široko tumačiti tako da obuhvaća sve oblike diskriminacije povezane s rodnim identitetom, rodnim izražavanjem i spolnim obilježjima⁵;
- B. budući da su svi oblici mržnje i netolerancije i njihovo izražavanje, uključujući govor mržnje i zločine iz mržnje, nespojivi s vrijednostima Unije kao što su ljudsko dostojanstvo, sloboda, demokracija, ravnopravnost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava, uključujući prava pripadnika manjina, kako je utvrđeno u članku 2. UEU-a; budući da promicanje i zaštita tih temeljnih vrijednosti Unije ovisi o institucijama EU-a, državama članicama i svim drugim relevantnim akterima koji se bore protiv pristranosti, predrasuda i netolerancije, kao i o iskorjenjivanju mržnje;
- C. budući da su govor mržnje i zločini iz mržnje složene i višedimenzionalne pojave s dalekosežnim posljedicama za ljudska prava i vladavinu prava u demokratskim društvima; budući da borba protiv ksenofobije, rasizma, mizoginije, homofobije, transfobije i drugih oblika predrasuda, netolerancije, diskriminacije, uključujući one na temelju političkih ili drugih mišljenja, te mržnje prema određenim pojedincima ili društvenim skupinama zahtijeva od EU-a i njegovih država članica da razviju holistički odgovor u bliskoj suradnji s relevantnim dionicima, uključujući civilno društvo; budući da je kriminalizacija jedan od alata za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje;
- D. budući da borba protiv govora mržnje i zločina iz mržnje, na internetu i izvan njega, zahtijeva višedimenzionalni pristup i, prema potrebi, različita sredstva za njihovo suzbijanje, uključujući kazneno pravo, građanske i upravne postupke i druge važne politike ili socijalne mjere; budući da su se države članice već obvezale na donošenje zakonodavstva i mjera kojima se kažnjavaju zločini iz mržnje, rješava problem nedovoljnog prijavljivanja te uvode ili dodatno razvijaju aktivnosti izgradnje kapaciteta za službenike za izvršavanje zakonodavstva i pravosudne službenike⁶; budući da je za učinkovitu borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje ključno uhvatiti se u koštac s njihovim temeljnim uzrocima, posebno stereotipima; budući da su preventivne mjere i obrazovanje, uključujući digitalno obrazovanje, te pismenost i vještine za promicanje sigurnih digitalnih prostora, osposobljavanje i senzibilizacija ključni u tom pogledu; budući da bi EU i države članice trebali promicati bolje razumijevanje potrebe za raznolikošću i dijalogom u kontekstu demokracije, ljudskih prava i vladavine prava, podizati razinu javne svijesti o važnosti poštovanja pluralizma i boriti se protiv negativnih stereotipa i stigmatizacije;

⁵ Presuda Suda od 30. travnja 1996., *P protiv S i Cornwall County Council*, C-13/94, ECLI:EU:C:1996:170; Presuda Suda od 7. siječnja 2004., *K. B. protiv National Health Service Pensions Agency i Secretary of State for Health*, C-117/01, ECLI:EU:C:2004:7; presuda Suda od 27. travnja 2006., *Sarah Margaret Richards protiv Secretary of State for Work and Pensions*, C-423/04, ECLI:EU:C:2006:256; i presuda Suda od 26. lipnja 2018., *M.B. protiv Secretary of State for Work and Pensions*, C-451/16, ECLI:EU:C:2018:492.

⁶ Godišnji podaci Ureda OESS-a za demokratske institucije i ljudska prava o zločinima iz mržnje.

- E. budući da govor mržnje i zločini iz mržnje mogu biti posebno teška kaznena djela koja ne utječu samo na pojedinačne žrtve i njihove zajednice, jer im uzrokuju patnju i ograničavaju temeljna prava i slobode, nego i na društvo u cjelini, čime se potkopavaju temelji EU-a;
- F. budući da svaki govor mržnje nije kazneno djelo, ali svejedno doprinosi normalizaciji izražavanja mržnje, nasilja i netolerancije u društvu;
- G. budući da je u posljednjih nekoliko desetljeća zabilježen nagli porast diskriminacije, zločina iz mržnje i govora mržnje diljem EU-a⁷, kao i raznih oblika rasizma, antisemitizma, islamofobije, ksenofobije, homofobije, transfobije i drugih oblika netolerancije, uz krajnje zabrinjavajući porast govora mržnje i poticanja na govor mržnje na internetu i izvan njega; budući da su osobe koje pripadaju ranjivim skupinama, kao što su LGBTIQ+ osobe, pripadnici rasne, etničke, vjerske ili jezične manjine, autohtone zajednice⁸⁹, osobe s invaliditetom, osobe u nepovoljnom socioekonomskom položaju, tražitelji azila, izbjeglice i migranti, česte mete govora mržnje i zločina iz mržnje; budući da je u Europi zabilježen znatan porast zločina iz mržnje i govora mržnje usmjerenih protiv LGBTIQ osoba¹⁰, kao i porast diskriminacije i mržnje prema ženama; budući da je višestruka i interseksijska diskriminacija plodno tlo za pojavu govora mržnje i zločina iz mržnje; budući da osobe koje su mete govora mržnje postaju sve isključenije iz društva;
- H. budući da mnoge države članice bilježe dodatan porast diskriminacije i mržnje zbog ekstremističkih i populističkih pokreta te multiplikacijskog učinka internetskog okruženja i društvenih mreža, čime se omogućuje ponovna viktimizacija; budući da taj porast dovodi do opasnih podjela u društvu kao cjelini i ugrožava demokraciju;
- I. budući da postoje dokazi da se govor mržnje i incidenti motivirani mržnjom i dalje nedovoljno prijavljuju u EU-u¹¹, zbog čega je teško brojčano izraziti o koliko je velikom problemu riječ;
- J. budući da mediji i novinari imaju temeljnu ulogu u informiranju društva i podupiranju

⁷ Vidjeti, primjerice, godišnje izvješće o aktivnostima Europske komisije protiv rasizma i netolerancije za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. i godišnje izvješće o aktivnostima Europske komisije protiv rasizma i netolerancije za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. te studiju koju je naručio Resorni odjel Europskog parlamenta za prava građana i ustavna pitanja naslovljenu „Hate speech and hate crime in the EU and the evaluation of online content regulation approaches” (Govor mržnje i zločini iz mržnje u EU-u i evaluacija pristupa regulaciji internetskog sadržaja), koja je objavljena u srpnju 2020.

⁸ Lingaas, C., „[Hate Speech and Racialised Discrimination of the Norwegian Sámi: Legal Responses and Responsibility](#)” (Govor mržnje i rasna diskriminacija norveških Sama: pravni odgovori i odgovornosti), *Oslo Law Review*, svezak 8., br. 2, 2021., str. 88. – 107.

⁹ Civil Rights Defenders, „[Joint submission to the UN Universal Periodic Review of Sweden – 35th Session of the UPR Working Group of the Human Rights Council – January 2020](#)” (Zajednički rad koji je Švedska podnijela Univerzalnom periodičnom pregledu UN-a – 35. sjednica radne skupine za UPR – siječanj 2020.), 2019.

¹⁰ ILGA Europe, „2023 Annual Review of the Human Rights Situation of Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex People in Europe and Central Asia” (Godišnji pregled stanja u pogledu ljudskih prava lezbijki, homoseksualaca, biseksualnih, transrodnih i interseksualnih osoba u Europi i središnjoj Aziji za 2023.), veljača 2023.

¹¹ Agencija Europske unije za temeljna prava, „[Encouraging hate crime reporting – The role of law enforcement and other authorities](#)” (Poticanje prijavljivanja zločina iz mržnje – uloga tijela za izvršavanje zakonodavstva i drugih tijela), 2021.

demokratskih procesa;

- K. budući da se govor mržnje sve češće javlja i u političkom diskursu; budući da su izborne kampanje posebno plodno tlo za govor mržnje i poticanje na mržnju, što ne utječe samo na političku sferu, nego i na funkcioniranje društva u cjelini i čime se produbljuje politička polarizacija; budući da je govor mržnje prema ženama na javnim funkcijama dosegao zabrinjavajuću razinu; budući da politički vođe imaju važnu ulogu i odgovornost u borbi protiv govora mržnje i netolerancije; budući da bi oni trebali služiti kao primjer i javno osuđivati slučajeve izražavanja mržnje;
- L. budući da su maloljetnici posebno ranjive žrtve govora mržnje i zločina iz mržnje, među ostalim u školama i u obliku internetskog zlostavljanja; budući da takvi napadi ugrožavaju njihov fizički i mentalni integritet te utječu na njihov razvoj te fizičko i mentalno zdravlje; budući da im je potrebno posvetiti posebnu pozornost;
- M. budući da se države članice u svojim kaznenim zakonima ne bave problemom govora mržnje i zločina iz mržnje na isti način, zbog čega određene skupine u nekim dijelovima Unije nisu dovoljno zaštićene; budući da je zbog toga teško definirati zajednički europski pristup borbi protiv govora mržnje i zločina iz mržnje; budući da nedostatak pravne zaštite može imati razorne posljedice za žrtve;
- N. budući da trenutni okvir EU-a obuhvaća samo govor mržnje i zločine iz mržnje na osnovi rase, boje, vjere, podrijetla te nacionalnog ili etničkog podrijetla; budući da trenutno ne postoji sveobuhvatna zajednička pravna definicija govora mržnje i zločina iz mržnje na razini EU-a; budući da postoji jasna potreba za djelotvornim rješavanjem problema govora mržnje i zločina iz mržnje na drugim osnovama, kao što su spol, seksualna orijentacija, rod, rodni identitet, rodno izražavanje, spolna obilježja, dob, invaliditet i bilo koje drugo temeljno obilježje, a posebno ona koja su zaštićena člankom 21. Povelje, i svaka kombinacija takvih obilježja; budući da EU mora zaštititi najranjivije skupine u društvu; budući da bi posebnu pozornost trebalo posvetiti prepoznavanju osoba, skupina ili zajednica koje su najosjetljivije na govor mržnje i zločine iz mržnje kako bi se izbjegao negativan učinak na zaštitu žrtava;
- O. budući da se člankom 83. stavkom 1. UFEU-a utvrđuju jasni zahtjevi za uključivanje novih područja kriminaliteta na popis prekograničnih kaznenih djela u EU-u; budući da je jasno da postoji posebna prekogranična dimenzija govora mržnje na internetu; budući da je zbog digitalne transformacije naglašena potreba za rješavanjem tog pitanja na europskoj razini; budući da postoji potreba za borbom protiv govora mržnje i zločina iz mržnje na zajedničkoj osnovi i na razini EU-a; budući da je EU odgovoran poduzeti određene mjere;
- P. budući da bi odgovor kaznenog prava EU-a na govor mržnje i zločine iz mržnje trebao biti odlučan, proporcionalan i svrsishodan kako bi se na odgovarajući način zaštitila žrtva i pridala odgovarajuća važnost slobodi izražavanja i slobodi informiranja, kao temeljima demokracije; budući da bi EU trebao zajamčiti da nadležna tijela u državama članicama ne zloupotrebljavaju ograničavanje slobode izražavanja koje se primjenjuje za sprečavanje i suzbijanje govora mržnje kako bi ušutkala manjine i suzbila kritiku; budući da se pri uspostavi zaštite od govora mržnje moraju poštovati presude Europskog suda za ljudska prava o slobodi izražavanja;

- Q. budući da su temeljna prava koja se štite u borbi protiv govora mržnje i zločina iz mržnje prije svega ljudsko dostojanstvo i načelo nediskriminacije; budući da bi takva zaštita trebala biti univerzalna; budući da se zaštita od netolerancije, neovisno o tome je li riječ o netoleranciji na osnovi rase, nacionalnog podrijetla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, ideologije, dobi, mišljenja ili bilo kojeg drugog osobnog, fizičkog ili društvenog stanja ili okolnosti, bez obzira na njihov oblik izražavanja, ne smije ograničiti na samo određene osnove i razloge;
- R. budući da se socijalna dinamika mijenja i da može dovesti do pojave novih osnova za govor mržnje i zločine iz mržnje koji će se morati obuhvatiti zajedničkim okvirom EU-a, zbog čega je potrebno proširiti članak 83. stavak 1. UFEU-a u kojem se navodi popis područja kriminaliteta u EU-u;
- S. budući da je 2021. Komisija predstavila komunikaciju naslovljenu „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje”, s ciljem dodavanja zločina iz mržnje i govora mržnje na popis područja kriminaliteta u kojima Parlament i Vijeće mogu utvrditi minimalna pravila u pogledu definicije kaznenih djela i sankcija koji se primjenjuju u svim državama članicama EU-a, kako je predviđeno u članku 83. stavku 1. UFEU-a; budući da Vijeće mora donijeti odluku u tom pogledu;
- T. budući da bi ta odluka Vijeća bila prvi korak u stvaranju potrebne pravne osnove za drugi korak, odnosno za donošenje zajedničkog pravnog okvira za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje diljem EU-a; budući da je takav zajednički pravni okvir hitno potreban za uspostavu minimalnih standarda za definiranje kaznenih djela i sankcija, a samim time i za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje na zajedničkoj europskoj osnovi kako bi se osigurala dosljedna zaštita potencijalnih žrtava takvih djela diljem Unije;
- U. budući da Vijeće tek treba donijeti odluku; budući da neke države članice blokiraju konkretan napredak u vezi s tim konkretnim predmetom u Vijeću;
- V. budući da se člankom 83. stavkom 1. UFEU-a zahtijeva jednoglasnost u Vijeću kako bi se utvrdila „ostala područja kriminaliteta”; budući da se taj zahtjev pokazao štetnim za postizanje potrebnog zajedničkog napretka u suzbijanju govora mržnje i zločina iz mržnje diljem Unije;
1. potiče Vijeće da donese odluku o uvrštavanju govora mržnje i zločina iz mržnje na popis kaznenih djela iz članka 83. stavka 1. UFEU-a kako bi Komisija mogla pokrenuti drugu fazu postupka;
 2. podsjeća da se kazneni zakoni država članica odnose na govor mržnje i zločine iz mržnje na različite načine i da minimalna usklađenost pravila na razini EU-a postoji samo ako su takva kaznena djela počinjena na skupini ili pojedincu na osnovi njihove rase, boje kože, vjeroispovijesti ili nacionalnog ili etničkog podrijetla, što otežava uspješnu provedbu zajedničke strategije za učinkovitu borbu protiv mržnje;
 3. duboko žali zbog toga što su prošle gotovo dvije godine od objavljivanja komunikacije Komisije i što Vijeće nije postiglo nikakav napredak u tom pogledu, unatoč tome što je uspjelo brzo proširiti popis područja kriminaliteta u EU-u u druge svrhe; žali zbog

takvog izostanka djelovanja u svjetlu porasta govora mržnje i zločina iz mržnje;

4. poziva države članice da odgovorno i konstruktivno surađuju kako bi nastavile pregovore u Vijeću i kako bi Vijeće donijelo odluku prije kraja aktualnog parlamentarnog saziva;
5. poziva države članice da podrže donošenje nacрта odluke ili da se barem suzdrže od protivljenja;
6. poziva sadašnje i buduće predsjedništvo Vijeća Unije da prijedlog Komisije smatraju prioritetom pri sastavljanju svojeg programa i definiranju ciljeva;
7. preporučuje da se članak 83. UFEU-a izmijeni tako da se odluke donose pojačanom kvalificiranom većinom umjesto jednoglasno, kako je sada slučaj; u tom pogledu poziva na aktiviranje premošćujuće klauzule;
8. naglašava da se budućim zakonodavstvom EU-a za uspostavu minimalnih standarda za definiranje kaznenih djela i sankcija za govor mržnje i zločine iz mržnje mora zaštititi ljudsko dostojanstvo, nastojati spriječiti šteta, osigurati ravnopravnost i suzbijati mržnja i netolerancija, bez obzira na motivaciju;
9. podsjeća da zaštita mora biti univerzalna, s posebnim naglaskom na ciljanim osobama te ranjivim skupinama i zajednicama;
10. podsjeća da je sloboda izražavanja temeljna vrijednost demokratskih društava te se ne bi trebala neopravdano ograničavati; nadalje podsjeća da bi se svako zakonodavstvo o govoru mržnje i zločinima iz mržnje trebalo temeljiti na načelima nužnosti i proporcionalnosti; naglašava da se sloboda izražavanja mora ostvarivati u okviru zakona i u skladu s člankom 11. Povelje te da se ne bi smjela iskorištavati kao paravan za govor mržnje i zločine iz mržnje;
11. traži od Komisije da razmotri zauzimanje otvorenog pristupa prema kojem popis osnova za diskriminaciju neće biti strogo ograničen kako bi se učinkovito suzbijali govor mržnje i zločini iz mržnje potaknuti novom i promjenjivom društvenom dinamikom;
12. naglašava da zloupotreba interneta i poslovni model platformi društvenih mreža, utemeljen na mikrociljanom oglašavanju, doprinose širenju i pojačavanju govora mržnje kojim se potiču diskriminacija i nasilje te povećava rizik od ponovne viktimizacije; poziva Komisiju i države članice da osiguraju ispravnu provedbu postojećeg zakonodavstva, kao što je Uredba (EU) 2022/2065¹², te da iskoriste sva sredstva i instrumente koji su im na raspolaganju kako bi se suzbilo širenje govora mržnje na internetu;
13. podsjeća na odgovornost javnih tijela u pogledu sprečavanja, istraživanja, kaznenog progona i prijavljivanja govora mržnje i zločina iz mržnje te da pri tome moraju uzimati u obzir činjenice koje upućuju na mržnju; napominje da bi se budućim zakonodavstvom EU-a trebala podupirati i promicati snažna suradnja s civilnim društvom, tijelima za

¹² Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1.).

ravnopravnost i nacionalnim institucijama za ljudska prava;

14. poziva Komisiju i države članice da posebnu pozornost posvete maloljetnicima, uključujući one koji pripadaju ranjivim skupinama, kako bi im se pružila posebna zaštita od govora mržnje i zločina iz mržnje, kako bi se spriječili takvi incidenti, uključujući zlostavljanje u školama i na internetu, i smanjio njihov utjecaj na razvoj i mentalno zdravlje maloljetnika;
15. poziva Komisiju da osigura uspostavu čvrstog okvira EU-a za pravnu zaštitu kako bi se žrtve učinkovito zaštitile, posebno one koje pripadaju svim ranjivim skupinama diljem EU-a; naglašava potrebu za primjenom intersekcijskog pristupa i važnost donošenja sveobuhvatnih mjera, uključujući osposobljavanje stručnjaka za koje je vjerojatno da će doći u kontakt sa žrtvama, kao i mjera za osiguravanje zaštite, sigurnog pristupa neovisnom pravosuđu, specijaliziranih službi za potporu i odštete za žrtve; naglašava da bi žrtve trebale moći prijaviti svoja iskustva nadležnim tijelima i dobiti zaštitu; podsjeća na to da bi se jamčenjem pravne zaštite žrtvama stvorilo sigurno okruženje koje bi doprinijelo većoj stopi prijavljivanja, koja je nužna za dokumentiranje govora mržnje i zločina iz mržnje;
16. poziva Komisiju i države članice da, u suradnji s relevantnim tijelima i agencijama Unije, uspostave odgovarajuće sustave prikupljanja podataka za dobivanje pouzdanih, homogenih i anonimnih podataka o incidentima motiviranim mržnjom, uključujući zločine iz mržnje, u skladu s relevantnim nacionalnim pravnim okvirima i zakonodavstvom EU-a o zaštiti podataka, kao i odgovarajuće mehanizme praćenja kako bi se poboljšala uobičajena dostupnost, usporedivost i kvaliteta prikupljenih podataka i procijenio učinak politika i propisa na borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje;
17. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.

OBRAZLOŽENJE

Komisija je prije gotovo dvije godine predstavila Komunikaciju „Uključivija Europa koja štiti: proširenje popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje”. Iako bi borba protiv govora mržnje i zločina iz mržnje trebala biti jasan prioritet naše Unije, Vijeće još nije donijelo svoj prijedlog odluke.

Kako bi se govor mržnje i zločini iz mržnje mogli uvrstiti na popis europskih kaznenih djela te kako bi se u bliskoj budućnosti uspostavili minimalni standardi za definiranje kaznenih djela i sankcija primjenjivih u svim državama članicama Unije, potrebno je dovršiti tu prvu fazu.

Nažalost, u Vijeću Unije nije postignut dovoljan napredak te nije postignuta jednoglasnost potrebna za donošenje te odluke.

Cilj je ovog nacrtu izvješća uputiti snažan politički poziv Vijeću da donese tu potrebnu odluku i Komisiji dati preporuke za izradu budućeg europskog zakonodavstva za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje.

Postojećim okvirom EU-a obuhvaćeni su samo govor mržnje i zločini iz mržnje koji se temelje na rasi, boji kože, vjeroispovijesti te nacionalnom ili etničkom podrijetlu, te stoga postoji jasna potreba za učinkovitim rješavanjem problema govora mržnje i zločina iz mržnje koji se temelje na, među ostalim, spolu, seksualnoj orijentaciji, dobi i invaliditetu, kako je predložila Komisija.

Govor mržnje i zločini iz mržnje napad su na ljudsko dostojanstvo, oslabljuju društvo u cjelini i potkopavaju temelje Unije. Potiču ih ekstremistički i populistički pokreti, a dodatno pogoršava i multiplikacijski učinak društvenih mreža.

U porastu je društvena dinamika netolerancije, stigmatizacije i diskriminacije, te bi tijela vlasti, ali i društvo u cjelini trebali obratiti pozornost na njihovu „normalizaciju”. Svaki stari ili novi razlog za mržnju mora se, prema potrebi, suzbijati na društvenoj, administrativnoj ili kaznenoj razini.

Ta dinamika zahtijeva da se osigura zaštita i od novih socijalnih razloga za mržnju jer se dostojanstvo žrtava mora zaštititi kao univerzalno ljudsko pravo. Potrebno je naglasiti da su maloljetnici posebno ranjive žrtve takve vrste kaznenih djela.

Kaznena zaštita od mržnje mora biti proporcionalna, što podrazumijeva specifičnu zaštitu slobode izražavanja i njezino ograničavanje samo ako je to u potpunosti opravdano. Treba napomenuti da svaki govor mržnje nije ujedno i kazneno djelo, ali da doprinosi normalizaciji izražavanja mržnje i netolerancije te stoga nipošto nije bezopasan.

Države članice trebaju preuzeti zajedničku odgovornost za porast broja takvih incidenata i predvidjeti mogućnost odgovarajućih i dostatnih elemenata prisile. Smatranje tih područja kriminaliteta ujedno i europskim kaznenim djelima pomoći će u osmišljavanju zajedničke i djelotvornije strategije za borbu protiv društveno motiviranih zločina iz mržnje.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH JE IZVJESTITELJICA PRIMILA INFORMACIJE**

U skladu s člankom 8. Priloga I. Poslovniku, izvjestiteljica izjavljuje da je tijekom pripreme izvješća, tj. do njegova usvajanja u odboru primila informacije od sljedećih subjekata ili osoba:

Subjekt i/ili osoba
Movimiento contra la Intolerancia- Esteban Ibarra
Secretariado Gitano
Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS) (OESS)
HateAid gmbH <ul style="list-style-type: none"> • Odbor regija • ASSEDEL- L'Association européenne pour la défense des droits et des libertés • ABTTF – Federacija Turaka iz Zapadne Trakije u Europi
Odbor regija
ASSEDEL- L'Association européenne pour la défense des droits et des libertés
ABTTF – Federacija Turaka iz Zapadne Trakije u Europi
Enrique Baca, profesor psihijatrije, Colegio Libre de Eméritos Universitarios
José Lázaro, profesor medicinskih humanističkih znanosti na Katedri za psihijatriju
Javier Lesaca, gostujućí istraživač na Sveučilištu George Washington
Irene Muñoz Escandell, odvjetnica
Colectivo de Víctimas del Terrorismo (COVITE)
María Jiménez, bivša istraživačica u institutu Observatorio Internacional de Estudios sobre Terrorismo (OIET)
Álvaro Herrero de Bethencourt, istraživač u institutu Observatorio Internacional de Estudios sobre Terrorismo (OIET)
Guillaume Denoix de Saint Marc, glavni direktor i glasnogovornik Francuskog udruženja žrtava terorizma (AFVT)
Asociación Pompaelo
Lesben und Schwulenverband in Deutschland e.V. (LSVD)
ILGA Europe
Bundesrechtsanwaltskammer (BRAK)-
Fundación Abogacía Española
Délégation Interministérielle à la Lutte Contre le Racisme, l'Antisémitisme et la Haine anti-LGBT (DILCRAH)
Europska agencija za temeljna prava (FRA)
Observatorio Español contra el Racismo y la Xenofobia (OBERAXE)
Maciej Stasinski, Gazeta Wyborcza
NVO Lunaria
G.S.ONCE

Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad (CERMI)
Europski forum osoba s invaliditetom (EDF)
Impulso Ciudadano
Federación Estatal de Lesbianas, Gais, Trans, Bisexuales, Intersexuales (FELGBT)
Opservatorij za nesnošljivost i diskriminaciju kršćana u Europi (OIDAC)
Observatorio para la Libertad Religiosa y de Conciencia (OLRC)
Visoki povjerenik Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR)
Unija islamskih zajednica Španjolske
Muslimansko udruženje za ljudska prava
Observatorio Cívico de la Violencia Política en Cataluña
Federación de Comunidades Judías de España
Real Instituto Elcano
Međunarodna organizacija za migracije

Navedeni popis sastavljen je pod isključivom odgovornošću izvjestiteljice.

25.10.2023

MIŠLJENJE ODBORA ZA PRAVA ŽENA I RODNU RAVNOPRAVNOST

upućeno Odboru za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

o proširenju popisa područja kriminaliteta u EU-u na govor mržnje i zločine iz mržnje (2023/2068(INI))

Izvjestiteljica za mišljenje: Vera Tax

PRIJEDLOZI

Odbor za prava žena i rodnu ravnopravnost poziva Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove da kao nadležni odbor u prijedlog rezolucije koji će usvojiti uvrsti sljedeće prijedloge:

- A. budući da je ravnopravnost žena i muškaraca temeljna vrijednost Unije koja je utvrđena u članku 2. Ugovora o Europskoj uniji (UEU); budući da se člankom 8. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) zahtijeva da Unija u svim svojim aktivnostima teži uklanjanju nejednakosti i promicanju rodne ravnopravnosti; budući da je zaustavljanje širenja mržnje i rodno uvjetovanog nasilja preduvjet za postizanje stvarne rodne ravnopravnosti; budući da se govorom mržnje i zločinima iz mržnje krše zajedničke vrijednosti Europske unije i da oni nisu u skladu s Ugovorima i Poveljom o temeljnim pravima;
- B. budući da su rodno uvjetovani govor mržnje i zločini iz mržnje oblici nasilja koji nerazmjerno utječu na žene¹, djevojčice i zajednicu LGBTIQ+² te da se njima nastavlja i pogoršava rodna neravnopravnost i na pojedinačnoj i na institucionalnoj razini; budući da su djevojke i žene u javnoj sferi, naročito političarke, žene u medijima i borkinje za ljudska prava, česte mete govora mržnje te da su izložene prijetnjama svojoj fizičkoj sigurnosti koje mogu eskalirati u zločin iz mržnje izvan interneta; budući da su osobe koje pripadaju određenim skupinama i koje se suočavaju s intersekcijskom diskriminacijom na bilo kojoj osnovi kao što su, među ostalim, spol, rasa, boja kože, etničko ili socijalno podrijetlo, genetske osobine, jezik, religija ili uvjerenje, političko ili bilo kakvo drugo mišljenje, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje, invaliditet, dob, seksualna orijentacija, rodni identitet ili izražavanje, spolna obilježja, boravišni status ili migrantsko podrijetlo izložene većem riziku toga da budu žrtve zločina, uključujući govor mržnje i zločine iz mržnje; budući da je u Europi zabilježen znatan porast zločina iz mržnje i govora mržnje usmjerenih protiv LGBTIQ+ osoba, a

¹Strategija Vijeća Europe za rodnu ravnopravnost, „Borba protiv govora mržnje”, 2016.

² Komunikacija Komisije od 12. studenoga 2020. naslovljena „Unija ravnopravnosti: Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025.” (COM(2020)0698); Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA), „A long way to go for LGBTI equality” (Dug je put do jednakosti za LGBTI osobe), 14. svibnja 2020.

rodne predrasude i ostali stereotipi među glavnim su njihovim pokretačima³;

- C. budući da se govor mržnje može shvatiti kao sve vrste izražavanja kojima se potiče, promiče, širi ili opravdava nasilje, mržnja ili diskriminacija protiv osobe ili skupine osoba ili ih se ocrnjuje zbog njihovih stvarnih ili pripisanih osobnih obilježja; budući da je cilj seksističkog govora mržnje poniziti ili objektivizirati, podcijeniti vještine i mišljenja žena, uništiti njihov ugled, učiniti da se osjećaju ranjivima i prestrašenima te ih kontrolirati i kazniti jer ne slijede određeno ponašanje; budući da seksistički govor mržnje poprima mnogo oblika na internetu i izvan njega, posebno okrivljavanje žrtava i ponovna viktimizacija, stigmatizacija žena iz seksualnih razloga (engl. slut-shaming), izrugivanje zbog fizičkog izgleda (engl. body-shaming), seksualno zlostavljanje na temelju slika, brutalne i seksualizirane prijetnje smrću i prijetnje silovanjem i nasiljem, uvredljivi komentari o izgledu, seksualnosti, seksualnoj orijentaciji ili rodnom izražavanju, ali i lažni komplimenti ili navodne šale, pri čemu se humor koristi za ponižavanje i ismijavanje žrtve; budući da se seksističkim govorom mržnje nastoji ušutkati žene i rodno varijantne osobe, ugroziti njihovu slobodu govora i ograničiti njihovo kretanje i sudjelovanje u društvu; budući da se govor mržnje usmjeren protiv žena povećava u kriznim situacijama i tijekom sukoba; budući da se njime ponekad može potaknuti na seksualno nasilje i ratne zločine u sukobima te na zločine protiv čovječnosti, kao što je genocid;
- D. budući da se seksistički govor mržnje i dezinformacije koriste i na internetu i izvan njega; budući da dokazi upućuju na to da prijeteeće ponašanje na internetu općenito više utječe na žene nego na muškarce; budući da je 52 % mladih žena i djevojčica iskusilo internetski kriminal, uključujući prijetnje i seksualno uznemiravanje⁴; budući da se govor mržnje na internetu drastično povećao nakon pandemije bolesti COVID-19; budući da se pojava govora mržnje uvećava u internetskom okruženju, među ostalim putem platformi društvenih medija, širenjem dezinformacija i govora kojim se potiče strah te ugrožavaju ljudska prava, privatnost i dostojanstvo ciljanih pojedinaca, što dovodi do porasta zločina iz mržnje protiv žena i LGBTIQ+ osoba u fizičkom svijetu⁵; budući da se mnoge žene i rodno varijantne osobe svakodnevno suočavaju s prijetnjama ubojstvima, seksualnim napadima ili silovanjem na internetu te ih službenici kaznenog progona i društvo u cjelini često ne shvaćaju ozbiljno; budući da to može dovesti do autocenzure⁶ i digitalne isključenosti, što rezultira ušutkavanjem žena zbog njihove nemogućnosti da u potpunosti sudjeluju i izraze se na internetu zbog straha od nasilja i

³Strategija o ravnopravnosti LGBTIQ osoba 2020. – 2025., 2020.; Vijeće Europe, Rezolucija 2417 (2022.) naslovljena „Combating rising hate against LGBTI people in Europe” (Borba protiv sve veće mržnje protiv LGBTI osoba u Europi).

⁴Vidjeti istraživanje na temu iskustava mladih sa zlostavljanjem na internetu koje je provela zaklada World Wide Web Foundation u suradnji sa zakladom World Association of Girl Guides and Girls Scouts putem platforme UNICEF-a U report u veljači 2020. dostupno na: http://webfoundation.org/docs/2020/03/WF_WAGGGS-Survey-1-pager-1.pdf.

⁵Studija – „Combating gender-based violence: Cyberviolence” (Borba protiv rodno uvjetovanog nasilja: Nasilje na internetu), Europski parlament, Glavna uprava za usluge parlamentarnih istraživanja, 17. ožujka 2021., dostupno na:

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662621/EPRS_STU\(2021\)662621_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2021/662621/EPRS_STU(2021)662621_EN.pdf).

⁶Studija – „Social media platforms and challenges for democracy, rule of law and fundamental rights” (Platforme društvenih mreža i izazovi za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava), Europski parlament, Glavna uprava za unutarnju politiku, Resorni odjel za prava građana i ustavna pitanja, 3. travnja 2023., dostupno na: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/743400/IPOL_STU\(2023\)743400_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2023/743400/IPOL_STU(2023)743400_EN.pdf).

zlostavljanja, čime ih se isključuje iz javnih rasprava u kojima bi željele sudjelovati⁷, uključujući izravne prijetnje kojima se obeshrabruje sudjelovanje žena u politici, njihove ambicije i mogućnosti; budući da se kampanjama dezinformiranja često pokušava diskreditirati profesionalna postignuća žena širenjem lažnih priča iz njihovih privatnih života; budući da se pri prijavi nasilja na internetu i dalje diskreditira i stigmatizira žene, što dovodi do toga da se ta kaznena djela nedovoljno prijavljuju i podcjenjuju; budući da je praćenjem dobrovoljnog Kodeksa postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje na internetu 2022. zabilježeno smanjenje rezultata postupaka prijavljivanja i djelovanja poduzeća⁸ te da se potpora tom Kodeksu postupanja dodatno smanjila, što je dovelo do pogoršanja situacije na internetu;

- E. budući da brojni činitelji, kao što su patrijarhalne društvene strukture, strukturna diskriminacija, nejednaki odnosi moći i rodni stereotipi i rodne predrasude, potiču govor mržnje i zločine iz mržnje protiv žena i rodno varijantnih osoba; budući da one tu mržnju doživljavaju na internetu, ali i izvan njega, u različitim okruženjima, uključujući javni prostor, radno mjesto, škole ili javni prijevoz;
- F. budući da je femicid najozbiljniji izraz rodno uvjetovanog nasilja; budući da je procijenjeno da su tijekom 2020. u Europi 2600 žena ubili intimni partneri ili drugi članovi obitelji; budući da se procjenjuje da je broj žrtava mnogo veći jer nema dovoljno usporedivih podataka i usklađene pravne definicije kaznenog djela; budući da u 15 država članica trenutačno ne postoji zakonodavstvo kojim je obuhvaćen govor mržnje na temelju rodnog identiteta; budući da statistički podaci pokazuju da je govor mržnje protiv LGBTIQ+ osoba raširen, posebno na internetu, te da u nekim državama članicama ne postoje zakoni za sprečavanje, suzbijanje i kažnjavanje takvih oblika govora mržnje i zločina iz mržnje;
- G. budući da su antirodne organizacije međunarodni pokreti koji šire obmanjujuće i zastrašujuće poruke i retoriku, posebno upotrebom internetskih alata, protiv svih onih koji se ne uklapaju u binarnu, rodno stereotipnu i tradicionalnu viziju heteronormativnog, cisnormativnog, patrijarhalnog društva, kao što je to slučaj s kampanjom protiv takozvane „rodne ideologije”; budući da je svrha tih pokreta stvoriti i učiniti stalnom diskriminaciju na temelju, među ostalim, spola, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, rodnog izražavanja i spolnih obilježja, čime se krše temeljna prava; budući da retorika koju šire antirodni pokreti aktivno doprinosi marginalizaciji, stigmatizaciji, isključenosti i nasilju; budući da ti pokreti stvaraju „antirodnu” ideologiju i diskurs kojima se potiču rodno uvjetovani zločini iz mržnje i govor mržnje protiv žena i pripadnika zajednice LGBTIQ+; budući da ti pokreti predstavljaju znatnu prijetnju načelima jednakosti, nediskriminacije, ljudskog dostojanstva i poštovanja ljudskih prava iz članka 2. UEU-a, da su ometali proces ratifikacije Istanbulske konvencije u EU-u i negativno utjecali na ratifikaciju i provedbu Istanbulske konvencije na nacionalnoj razini u nekim državama članicama; budući da ti pokreti imaju prekograničnu dimenziju, na internetu i izvan njega;

⁷ Opća preporuka br. 1 o digitalnoj dimenziji nasilja nad ženama koju je izdao GREVIO i koja je donesena 20. listopada 2021.

⁸ Priopćenje za medije, 24. studenoga 2022., „EU Code of Conduct against online hate speech: latest evaluation shows slowdown in progress” (Kodeks postupanja EU-a protiv govora mržnje na internetu: najnovija evaluacija pokazuje usporavanje napretka), dostupno na: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/ip_22_7109.

- H. budući da govor mržnje često počinje kao predrasuda, što zatim može dovesti do motivirane agresije i nasilja; budući da rodno uvjetovani govor mržnje i zločini iz mržnje imaju goleme posljedice za pojedinačne žene i LGBTIQ+ osobe, za koje se smatra da krše tradicionalne rodne uloge, a naročito one koje su suočene s intersekcijskom diskriminacijom⁹, kao što je tjelesna šteta, koja ponekad dovodi do teških ozljeda ili smrti, te psihička šteta, uključujući stres, tjeskobu i depresiju; budući da rodno uvjetovani govor mržnje i zločini iz mržnje također imaju goleme posljedice za zajednice i za društvo u cjelini, ali i za ljudska prava u cijelome svijetu;
1. osuđuje sve oblike govora mržnje i zločina iz mržnje, uključujući one počinjene protiv žena, djevojčica te pripadnika zajednice LGBTIQ+; osuđuje djelovanje antirodnh i antifeminističkih pokreta u Europi i diljem svijeta čiji je cilj ukidanje postojećih zakona i javnih politika kojima se štite prava žena i prava pripadnika zajednice LGBTIQ+; primjećuje da države članice imaju različita pravila i primjenjuju različite standarde za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje; naglašava, međutim, da je potrebno zajedničko djelovanje EU-a kako bi se osiguralo promicanje vrijednosti EU-a; poziva Vijeće da što prije donese odluku Vijeća kojom se govor mržnje i zločini iz mržnje uvrštavaju u područje kriminaliteta u smislu članka 83. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije;
 2. poziva Komisiju da predloži jasnu definiciju zločina iz mržnje i govora mržnje, uključujući izričitu definiciju rodno uvjetovanog govora mržnje i zločina iz mržnje, koja uključuje seksistički i mizogini govor mržnje i povezane kazne, prilikom podnošenja prijedloga zakonodavstva nakon što se u Ugovor na popis „kaznenih djela u EU-u” uključe govor mržnje i zločini iz mržnje, prepoznajući pritom da je riječ o posebnim oblicima nasilja nad ženama i djevojčicama zbog njihova roda; poziva Komisiju da u prijedlog uključi rodno uvjetovani govor mržnje i zločine iz mržnje na internetu i izvan njega; traži od Komisije da seksualnu orijentaciju, rodni identitet, rodno izražavanje i spolna obilježja također uključi kao temelje za diskriminaciju izričito obuhvaćene zločinom iz mržnje i govorom mržnje kao područjem kriminaliteta u skladu s člankom 83. stavkom 1.; smatra da je takva mjera ključna da bi se osigurala zaštita žena i pripadnika zajednice LGBTIQ+ u Uniji; poziva Komisiju i države članice da posebnu pozornost posvete intersekcijskim oblicima rodno uvjetovanog govora mržnje i zločina iz mržnje usmjerenih na žene, djevojčice i pripadnike zajednice LGBTIQ+;
 3. pozdravlja Komisijin Prijedlog direktive o suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te uključivanje minimalnih pravila za definiranje kaznenog djela poticanja na nasilje ili mržnju na internetu; poziva Komisiju da osigura da ta direktiva služi kao model i minimalni standard kad je riječ o zakonodavstvu za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje na internetu; podsjeća na kriterije utvrđene u Akcijskom planu UN-a iz Rabata u pogledu materijala koji se smatra poticanjem na nasilje ili mržnju na internetu; žali zbog toga što još uvijek nemamo zajedničku definiciju rodno uvjetovanog nasilja i nasilja nad ženama i što su kaznena djela obuhvaćena prijedlogom Komisije ograničena; traži od Komisije da na temelju članka 83. stavka 1. trećeg podstavka UFEU-a podnese prijedlog odluke Vijeća o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta s ciljem suzbijanja svih oblika rodno uvjetovanog nasilja

⁹ Trans Murder Monitoring Update (Najnovije informacije o praćenju ubojstava transrodnih osoba) na Dan sjećanja transrodnih osoba 2022., dostupno na: <https://transrespect.org/en/tmm-update-tdor-2022/>.

na dosljedan, sveobuhvatan i koordiniran način diljem EU-a; poziva Vijeće da aktivira premošćujuću klauzulu donošenjem jednoglasne odluke kojom se rodno uvjetovano nasilje utvrđuje kao jedno od novih područja kriminaliteta navedenih u članku 83. stavku 1. UFEU-a;

4. podsjeća da prijedlozi zakonodavstva o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, kao i zakonodavstvo o borbi protiv seksualnog zlostavljanja djece na internetu, uključuju odredbe koje se odnose na neke važne aspekte govora mržnje i zločina iz mržnje na internetu i izvan njega;
5. naglašava vezu između govora mržnje na internetu i izvan njega te zločina iz mržnje koja je nastala nakon brzog razvoja digitalnog svijeta i platformi društvenih medija, prvenstveno usmjerenih na djevojke i žene; napominje da pretpostavljena anonimnost na internetu olakšava ljudima da sudjeluju u govoru mržnje i zločinima iz mržnje;
6. poziva Komisiju da aktivno istražuje, analizira i izvješćuje o antirodnim pokretima u roku od tri godine, uključujući njihove strategije i financiranje, kao i da se bori protiv dezinformacija koje ti pokreti šire; podsjeća da se označavanje LGBTIQ+ pokreta kao „ideologije” sve češće pojavljuje u komunikaciji na internetu i izvan njega te u kampanjama protiv takozvane „rodne ideologije”; ističe da su feministi i aktivisti skupine LGBTIQ+ često meta klevetničkih kampanja, govora mržnje na internetu i zlostavljanja na internetu;
7. poziva Komisiju i države članice da poboljšaju redovitu dostupnost i usporedivost kvalitetnih, razvrstanih podataka o svim oblicima govora mržnje i zločina iz mržnje na razini Unije i na nacionalnoj razini te da usklade sustave za prikupljanje podataka u državama članicama u suradnji s Eurostatom, Agencijom Europske unije za temeljna prava i Europskim institutom za ravnopravnost spolova; naglašava da države članice trebaju prikupljati točne raščlanjene podatke o govoru mržnje i zločinima iz mržnje protiv žena i pripadnika skupine LGBTIQ+ i da trebaju povezati čimbenike i višestruke razine uskraćenosti, nepovoljnog položaja i diskriminacije zbog kojih su te osobe izložene govoru mržnje i zločinima iz mržnje;
8. poziva države članice da na rodno osjetljiv način riješe problem nedovoljnog prijavljivanja i problema s kojima se suočavaju žrtve prilikom dobivanja pristupa kaznenim postupcima i zaštiti;
9. podsjeća na potrebu za rješavanjem temeljnih uzroka govora mržnje i zločina iz mržnje protiv žena, djevojčica i pripadnika skupine LGBTIQ+ te naglašava važnost donošenja sveobuhvatnih mjera i opsežnih politika na rodno osviješten način, također posebno usmjerenih na dječake i muškarce; naglašava da bi te mjere trebale uključivati obvezno, periodično i učinkovito osposobljavanje za izgradnju kapaciteta utemeljeno na dokazima i usmjereno na stručno osoblje koje će vjerojatno doći u kontakt sa žrtvama kako bi se pružila interseksijska i rodno osjetljiva ciljana potpora koja se temelji na ljudskim pravima i kako bi se spriječila sekundarna viktimizacija i stigmatizacija; podsjeća da je potrebno uvesti učinkovite strategije prevencije, podići razinu osviještenosti te osigurati obrazovanje i osposobljavanje¹⁰ kako bi se osigurala zaštita, pristup pravosuđu, specijalizirane službe za potporu i odštetu žrtvama, kako bi se rizik

¹⁰ Preporuka Vijeća Europe CM/Rec(2022)16 o borbi protiv govora mržnje, 2022.

od govora mržnje i zločina iz mržnje sveo na najmanju moguću mjeru te kako bi se dodijelila odgovarajuća sredstva za njihovu provedbu;

10. poziva države članice da razviju posebne obrazovne programe, uključujući sveobuhvatne kurikulume za obrazovanje o seksualnosti i o vezama prilagođene dobi, koji su usmjereni na osvještavanje rodni pristranosti, stereotipa i očekivanja koja iz njih proizlaze u pogledu odgovarajućih uloga u društvu koje mogu dovesti do rodno uvjetovanog govora mržnje i zločina iz mržnje, uključujući kampanje otpornosti i podizanja razine osviještenosti usmjerene na borbu protiv govora mržnje, dezinformacija, lažnih vijesti i govora kojim se potiče strah; poziva poslodavce i druge dionike, kao i vlade, da u potpunosti odigraju svoju ulogu u tom pogledu;
11. pozdravlja rad skupine EU-a na visokoj razini za borbu protiv govora mržnje i zločina iz mržnje, a posebno njezina ključna vodeća načela o suradnji između tijela kaznenog progona i organizacija civilnog društva te prepoznaje važnost takvog pristupa¹¹; poziva Komisiju da provede reviziju Kodeksa o postupanju u skladu s obvezama na temelju Akta o digitalnim uslugama i da se bori protiv dezinformacija i govora mržnje, usporedno s pokretanjem opsežne kampanje na čelu s Komisijom, državama članicama te tehnološkim platformama i platformama društvenih medija, kako bi se proširila osviještenost o moderiranju internetskog sadržaja u skladu s ljudskim pravima, a posebno o praksama izvješćivanja, označivanja i obavješćivanja u cilju osnaživanja žrtava i svjedoka govora mržnje i govora kojim se potiče strah na internetu;
12. poziva države članice i Komisiju da podrže organizacije civilnog društva koje se bore protiv svih oblika rodno uvjetovanog nasilja na internetu i izvan njega, posebno one koje pružaju usluge potpore žrtvama, među ostalim pružanjem financijske potpore; poziva Komisiju i države članice da promiču etički razvoj i razvoj integrirane privatnosti te upotrebe tehnoloških rješenja kojima se žrtvama pruža potpora i pomaže da povrate osjećaj kontrole nad svojim životima i kojima se doprinosi zaštiti žrtava u internetskom prostoru; poziva na punu odgovornost počinitelja i promicanje programa usmjerenih na počinitelje čiji je cilj osiguravanje sigurnih odnosa i prosocijalnog ponašanja; naglašava potrebu za posebnim programima za promicanje poštovanja temeljnih prava u internetskom prostoru, u skladu s propisima EU-a, s posebnim naglaskom na razvoju digitalnog obrazovanja, pismenosti i vještina kako bi se korisnici opremili za borbu protiv opasnosti digitalnog prostora, kao i za upravljanje njihovim odgovornostima u interakciji unutar njega, posebno na platformama društvenih medija, te kako bi se zajamčila sigurna upotreba interneta;
13. ponovno naglašava da su potrebne mjere na razini EU-a kako bi se ojačali postojeći standardi i potaknuli odgovori na govor mržnje i mjere za suzbijanje govora mržnje i zločina iz mržnje uz odgovarajuću zaštitu žrtava takvih zločina, stvaranjem čvrstog okvira i institucionalne mreže, uz neobvezujuće mjere ili samoregulaciju koji će služiti za izgradnju socijalne otpornosti na govor mržnje; podsjeća da u proračunu EU-a prava i vrijednost građana u pogledu jednakosti uključuju posebna sredstva za promicanje jednakosti i borbu protiv rasizma, ksenofobije i diskriminacije, uključujući zločine iz mržnje i govor mržnje.

¹¹ Dostupno na:

https://commission.europa.eu/system/files/202303/KGP%20on%20cooperation%20LEAs%20CSOs_final.pdf.

INFORMACIJE O USVAJANJU U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

Datum usvajanja	24.10.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+: 21 -: 2 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Robert Biedroń, Annika Bruna, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Andželika Anna Możdżanowska, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Sirpa Pietikäinen, Evelyn Regner, Christine Schneider, Sylwia Spurek, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Marco Zullo
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Elena Kountoura, Monika Vana, Angelika Winzig
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Martin Hojsík

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U ODBORU KOJI DAJE MIŠLJENJE

21	+
ECR	Andželika Anna Mozdzanowska
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Sirpa Pietikäinen, Christine Schneider, Elissavet Vozemberg-Vrionidi, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Angelika Winzig
Renew	Martin Hojsík, Marco Zullo
S&D	Robert Biedroń, Lina Gálvez Muñoz, Radka Maxová, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Evelyn Regner
The Left	Elena Kountoura
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Sylwia Spurek, Monika Vana

2	-
ECR	Johan Nissinen
ID	Annika Bruna

0	0

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani

INFORMACIJE O USVAJANJU U NADLEŽNOM ODBORU

Datum usvajanja	13.11.2023
Rezultat konačnog glasovanja	+ : 36 - : 5 0 : 1
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Pietro Bartolo, Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Damien Carême, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Birgit Sippel, Sara Skytvedal, Annalisa Tardino, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Elena Yoncheva
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Jan-Christoph Oetjen, Anne-Sophie Pelletier, Dragoș Tudorache, Maria Walsh
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju prema čl. 209. st. 7.	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Ciarán Cuffe, Marie Dauchy, Estrella Durá Ferrandis, Cyrus Engerer, Malte Gallée, Niclas Herbst, Martin Hojsík, France Jamet, Bernd Lange, Nathalie Loiseau, Jutta Paulus, Laurence Saight, Ivan Štefanec

POIMENIČNO KONAČNO GLASOVANJE U NADLEŽNOM ODBORU

36	+
PPE	Vasile Blaga, Karolin Braunsberger-Reinhold, Niclas Herbst, Jeroen Lenaers, Sara Skytvedal, Ivan Štefanec, Maria Walsh
Renew	Abir Al-Sahlani, Petras Auštrevičius, Malik Azmani, Katalin Cseh, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Martin Hojsík, Sophia in 't Veld, Nathalie Loiseau, Jan-Christoph Oetjen, Dragoș Tudorache
S&D	Pietro Bartolo, Estrella Durá Ferrandis, Cyrus Engerer, Maria Grapini, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Bernd Lange, Juan Fernando López Aguilar, Birgit Sippel, Elena Yoncheva
The Left	Cornelia Ernst, Anne-Sophie Pelletier
Verts/ALE	Patrick Breyer, Saskia Briemont, Damien Carême, Ciarán Cuffe, Malte Gallée, Erik Marquardt, Jutta Paulus

5	-
ID	Marie Dauchy, France Jamet, Annalisa Tardino, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

1	0
PPE	Laurence Sailliet

Korišteni znakovi:

+ : za

- : protiv

0 : suzdržani